

## SMĚRNICE

## SMĚRNICE RADY 2011/70/EURATOM

ze dne 19. července 2011,

**kteřou se stanoví rámec Společenství pro odpovědné a bezpečné nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem**

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství pro atomovou energii, a zejména na články 31 a 32 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise vypracovaný po obdržení stanoviska skupiny osob jmenovaných Výborem pro vědu a techniku z řad vědeckých odborníků členských států,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru <sup>(1)</sup>,

s ohledem na stanovisko Evropského parlamentu <sup>(2)</sup>,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) V čl. 2 písm. b) Smlouvy o založení Evropského společenství pro atomovou energii (dále jen „Smlouva o Euratomu“) se stanoví vypracování jednotných bezpečnostních standardů pro ochranu zdraví pracovníků a obyvatelstva.
- (2) Článek 30 Smlouvy o Euratomu uvádí, že se stanoví základní standardy ochrany zdraví obyvatelstva a pracovníků před nebezpečím ionizujícího záření.
- (3) Podle článku 37 Smlouvy o Euratomu musí členské státy Komisi poskytnout všeobecné údaje, které se týkají veškerých plánů na zneškodňování radioaktivních odpadů.
- (4) Směrnice Rady 96/29/Euratom <sup>(3)</sup> stanoví základní bezpečnostní standardy na ochranu zdraví pracovníků a obyvatelstva před riziky vyplývajícími z ionizujícího záření. Uvedená směrnice byla doplněna upřesňujícími právními předpisy.

- (5) Jak uznal Soudní dvůr Evropské unie ve své judikatuře, ustanovení kapitoly 3 Smlouvy o Euratomu (o ochraně zdraví) tvoří logický celek, který Komisi svěčuje pravomocí značného rozsahu k ochraně obyvatelstva a životního prostředí před riziky jaderného zamoření <sup>(4)</sup>.

- (6) Rozhodnutí Rady 87/600/Euratom ze dne 14. prosince 1987 o opatřeních Společenství pro včasnou výměnu informací v případě radiální mimořádné situace <sup>(5)</sup> stanovilo rámec pro oznamování a poskytování informací, který členské státy použijí pro ochranu obyvatelstva v případě radiální mimořádné situace. Směrnice Rady 89/618/Euratom ze dne 27. listopadu 1989 o informování obyvatelstva o opatřeních na ochranu zdraví, která se mají použít, a o krocích, které je třeba učinit v případě radiální mimořádné situace <sup>(6)</sup>, uložila členským státům povinnost informovat obyvatelstvo v případě radiální mimořádné situace.

- (7) Směrnice Rady 2003/122/Euratom <sup>(7)</sup> stanoví kontrolu vysokoaktivních uzavřených zdrojů záření a opuštěných zdrojů, včetně nepoužívaných zdrojů. V souladu se Společnou úmluvou o bezpečnosti při nakládání s vyhořelým palivem a bezpečnosti při nakládání s radioaktivními odpady (dále jen „společná úmluva“), s Kodexem chování Mezinárodní agentury pro atomovou energii (MAAE) pro bezpečnost a zabezpečení radioaktivních zdrojů a se stávajícími průmyslovými postupy lze nepoužívané uzavřené zdroje opětovně použít, recyklovat nebo uložit. V mnoha případech to vyžaduje navrácení zdroje nebo navrácení vybavení, včetně zdroje, dodavatelé nebo výrobci za účelem překvalifikování či zpracování.

- (8) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/21/ES ze dne 15. března 2006 o nakládání s odpady z těžebního průmyslu <sup>(8)</sup> se týká nakládání s odpady z těžebního průmyslu, které mohou být radioaktivní, avšak nezahrnuje zvláštní aspekty, které se týkají pouze radioaktivity a kterými se zabývá Smlouva o Euratomu.

<sup>(1)</sup> Stanovisko ze dne 4. května 2011 (dosud nezveřejněné v Úředním věstníku).

<sup>(2)</sup> Stanovisko ze dne 23. června 2011 (dosud nezveřejněné v Úředním věstníku).

<sup>(3)</sup> Úř. věst. L 159, 29.6.1996, s. 1.

<sup>(4)</sup> C-187/87 (Sb. rozh. 1988, s. 5013) a C-29/99 (Sb. rozh. 2002, s. I-11221).

<sup>(5)</sup> Úř. věst. L 371, 30.12.1987, s. 76.

<sup>(6)</sup> Úř. věst. L 357, 7.12.1989, s. 31.

<sup>(7)</sup> Úř. věst. L 346, 31.12.2003, s. 57.

<sup>(8)</sup> Úř. věst. L 102, 11.4.2006, s. 15.

- (9) Směrnice Rady 2006/117/Euratom<sup>(1)</sup> stanoví systém Evropského společenství pro atomovou energii (dále jen „Společenství“) pro dozor nad přeshraniční přepravou radioaktivního odpadu a vyhořelého paliva a pro její kontrolu. Uvedená směrnice byla doplněna doporučením Komise 2008/956/Euratom ze dne 4. prosince 2008 o kritériích pro vývoz radioaktivního odpadu a vyhořelého paliva do třetích zemí<sup>(2)</sup>.
- (10) Směrnice Rady 2009/71/Euratom ze dne 25. června 2009, kterou se stanoví rámec Společenství pro jadernou bezpečnost jaderných zařízení<sup>(3)</sup>, ukládá členským státům povinnost stanovit a udržovat vnitrostátní rámec pro jadernou bezpečnost. Přestože se uvedená směrnice týká především jaderné bezpečnosti jaderných zařízení, uvádí se v ní, že je rovněž důležité zajistit bezpečné nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem, mimo jiné ve skladovacích zařízeních a úložištích. Na ta zařízení, kterých se týká směrnice 2009/71/Euratom i tato směrnice, by se proto neměly vztahovat nepřiměřené nebo zbytečné povinnosti, zejména pokud jde o podávání zpráv.
- (11) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/35/ES ze dne 26. května 2003 o účasti veřejnosti na vypracovávání některých plánů a programů týkajících se životního prostředí<sup>(4)</sup> se vztahuje na některé plány a programy v oblasti působnosti směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/42/ES ze dne 27. června 2001 o posuzování vlivů některých plánů a programů na životní prostředí<sup>(5)</sup>.
- (12) Doporučení Komise 2006/851/Euratom ze dne 24. října 2006 o správě finančních zdrojů na vyřazování jaderných zařízení z provozu a nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivními odpady<sup>(6)</sup> se zaměřuje na přiměřenost finančních prostředků, jejich finanční zajištění a transparentnost s cílem zajistit, aby byly finanční prostředky použity pouze k zamýšleným účelům.
- (13) V rámci zvláštních podmínek přistoupení Litvy, Slovenska a Bulharska k Evropské unii, kdy některé jaderné elektrárny musely být předčasně uzavřeny, se Společenství podílí na zvýšení finančních prostředků pro různé projekty týkající se vyřazování z provozu, včetně nakládání s radioaktivním odpadem a vyhořelým palivem, a poskytuje jim za určitých podmínek finanční podporu.
- (14) Společná úmluva uzavřená pod záštitou MAAE představuje pobídkový nástroj, jehož cílem je dosažení a udržení celosvětově vysoké úrovně bezpečnosti při nakládání s vyhořelým palivem a s radioaktivním odpadem pomocí zlepšování vnitrostátních opatření a mezinárodní spolupráce.
- (15) Některé členské státy se již účastní a nadále se hodlají účastnit programu nazvaného globální iniciativa pro omezení hrozeb, který prosazují USA a Rusko, a to dopravováním vyhořelého paliva z výzkumných reaktorů do Spojených států amerických a do Ruské federace.
- (16) V roce 2006 MAAE aktualizovala strukturu standardů a zveřejnila „Základní zásady bezpečnosti“, které byly spolufinancovány Společenstvím, Agenturou pro jadernou energii při Organizaci pro hospodářskou spolupráci a rozvoj a dalšími mezinárodními organizacemi. Uplatňování základních zásad bezpečnosti usnadní uplatňování mezinárodních bezpečnostních standardů a přispěje k lepší soudržnosti ujednání mezi různými státy.
- (17) Po výzvě Rady, aby byla na úrovni EU ustavena skupina na vysoké úrovni, jak se uvádí v závěrech Rady o jaderné bezpečnosti a bezpečném nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem ze dne 8. května 2007, byla rozhodnutím Komise 2007/530/Euratom ze dne 17. července 2007 o zřízení Evropské skupiny na vysoké úrovni pro jadernou bezpečnost a nakládání s odpadem<sup>(7)</sup> ustavena Skupina evropských dozorných orgánů pro jadernou bezpečnost (ENSREG), aby přispěla k dosažení cílů Společenství v oblasti nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem. Závěry a doporučení ENSREG se odrazily v usnesení Rady ze dne 16. prosince 2008 o nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem a v závěrech Rady ze dne 10. listopadu 2009 o zprávě Skupiny evropských dozorných orgánů pro jadernou bezpečnost.
- (18) Evropský parlament přijal dne 10. května 2007 usnesení s názvem „Hodnocení Euratomu – 50 let evropské jaderné politiky“, v němž vyjádřil potřebu harmonizovaných standardů pro nakládání s radioaktivním odpadem a vyzval Komisi k přezkoumání příslušných legislativních návrhů a k předložení nového návrhu směrnice o nakládání s radioaktivním odpadem.
- (19) Stanovení skladby zdrojů energie je sice na jednotlivých členských státech, radioaktivní odpad však vzniká ve všech členských státech, ať už při výrobě energie, při průmyslových, zemědělských, lékařských nebo výzkumných činnostech nebo prostřednictvím vyřazování jaderných zařízení z provozu a při provádění sanace a intervencí.

(1) Úř. věst. L 337, 5.12.2006, s. 21.

(2) Úř. věst. L 338, 17.12.2008, s. 69.

(3) Úř. věst. L 172, 2.7.2009, s. 18.

(4) Úř. věst. L 156, 25.6.2003, s. 17.

(5) Úř. věst. L 197, 21.7.2001, s. 30.

(6) Úř. věst. L 330, 28.11.2006, s. 31.

(7) Úř. věst. L 195, 17.7.2007, s. 44.

- (20) Při provozu jaderných reaktorů vzniká vyhořelé palivo. Každý členský stát si může stanovit svou politiku, pokud jde o palivový cyklus. Vyhořelé palivo může být buď považováno za cenný zdroj, který lze přepracovat, nebo je určeno k přímému uložení, pokud je považováno za radioaktivní odpad. Bez ohledu na to, která varianta se zvolí, je nutné zvážit uložení vysoce radioaktivního odpadu odděleného při přepracování nebo vyhořelého paliva považovaného za odpad.
- (21) Radioaktivní odpad včetně vyhořelého paliva považovaného za odpad vyžaduje dlouhodobé zadržení a izolaci od osob a životního prostředí. S ohledem na jeho specifickou povahu, totiž obsah radionuklidů, jsou nezbytná opatření na ochranu lidského zdraví a životního prostředí před nebezpečím vyplývajícím z ionizujícího záření, která zahrnují uložení v odpovídajících zařízeních na konečném úložišti. Skladování radioaktivního odpadu, včetně dlouhodobého skladování, je dočasným řešením, nikoli alternativou k jeho uložení.
- (22) Uvedená opatření by měla být podpořena vnitrostátními klasifikačními systémy pro radioaktivní odpad, jež plně zohlední specifické typy a vlastnosti radioaktivního odpadu.
- (23) Typickým řešením pro ukládání nízkoaktivního a středněaktivního odpadu jsou přípovrchová úložiště. Na technické úrovni je v současnosti obecně uznávaným názorem, že nejbezpečnější a nejudržitelnější alternativou v konečné fázi nakládání s vysokoaktivním odpadem a vyhořelým palivem považovaným za odpad je hloubkové geologické ukládání. Členské státy by při zachování své odpovědnosti za příslušné politiky v oblasti nakládání s vyhořelým palivem a nízko, středně a vysoce aktivním odpadem měly možnosti plánování a provádění jejich ukládání zahrnout do svých vnitrostátních politik. Jelikož realizace úložišť a související vývoj budou probíhat po mnoho desetiletí, mnoho programů uznává nutnost zachování pružnosti a přizpůsobivosti, například za účelem začlenění nových znalostí o podmínkách na daném místě nebo možného vývoje v oblasti daného systému uložení. Činnosti realizované v rámci technologické platformy pro provádění geologického ukládání radioaktivního odpadu by mohly v tomto směru usnadnit přístup k odborným znalostem a technologiím. Za tímto účelem lze jako vodítko při technickém vývoji systému uložení využít hledisko vratnosti a opětovného vyzvednutí odpadu coby operačních a konstrukčních kritérií. Tato kritéria by však neměla nahradit řádně konstruované úložiště mající udržitelný základ pro uzavření. Je nutné nalézt kompromis, neboť nakládání s radioaktivním odpadem a vyhořelým palivem je založeno na nejmodernějších poznatcích v oblasti vědy a technologií.
- (24) Každý členský stát by měl mít morální povinnost zabránit nepřiměřenému zatížení budoucích generací spojenému s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem, včetně radioaktivního odpadu, který vznikne po vyřazení stávajících jaderných zařízení z provozu. Provedením této směrnice členské státy prokážou, že přijaly přiměřená opatření ke splnění tohoto cíle.
- (25) Základní zásadou, znovu potvrzenou ve společné úmluvě, je konečná odpovědnost členských států za bezpečnost při nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem. Tato zásada vnitrostátní odpovědnosti spolu se zásadou primární odpovědnosti držitele povolení za bezpečnost při nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem pod dohledem příslušného vnitrostátního dozorného orgánu by měla být touto směrnicí podpořena a úloha a nezávislost příslušného dozorného orgánu posílena.
- (26) Má se za to, že používání radioaktivních zdrojů ze strany příslušného dozorného orgánu pro účely výkonu jeho úkolů spojených s dozorem neovlivňuje nezávislost tohoto orgánu.
- (27) Členské státy by měly zajistit, aby byly k dispozici náležité finanční prostředky pro nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem.
- (28) Členské státy by měly zavést vnitrostátní programy s cílem zajistit převedení politických rozhodnutí do jasných ustanovení pro včasné provádění všech fází nakládání s radioaktivním odpadem a vyhořelým palivem od jejich vzniku po jeho uložení. Tyto vnitrostátní programy by mohly mít formu jediného referenčního dokumentu nebo souboru dokumentů.
- (29) Má se za to, že vnitrostátní ujednání pro bezpečné nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem budou uplatňována prostřednictvím určitého právního, regulačního nebo organizačního nástroje, jehož volba spadá do pravomoci členských států.
- (30) Jednotlivé kroky při nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem spolu úzce souvisí. Rozhodnutí přijatá v jednom kroku mohou ovlivnit krok následující. Proto je třeba při vypracovávání vnitrostátního programu tyto vzájemné vztahy zohlednit.
- (31) Transparentnost je při nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem. Transparentnost by měla být zaručena tím, že se v souladu s vnitrostátními a mezinárodními závazky zajistí účinná informovanost veřejnosti a možnost zapojení všech zúčastněných stran, včetně místních orgánů a veřejnosti, do procesu rozhodování.
- (32) Proces rozhodování by bylo možné usnadnit a urychlit spoluprací mezi členskými státy a na mezinárodní úrovni, a to díky přístupu k odborným znalostem a technologiím.

- (33) Některé členské státy považují za potenciálně přínosnou, bezpečnou a nákladově efektivní alternativu sdílení zařízení pro nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem včetně úložišť, pokud bude založeno na dohodě mezi dotčenými členskými státy.
- (34) Dokumentace v rámci procesu rozhodování týkající se bezpečnosti by měla být úměrná úrovní rizika (odstupňovaný přístup) a měla by být základem pro rozhodnutí ohledně nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem. Umožnilo by to určit oblasti nejistoty, na něž je třeba se zaměřit při bezpečnostní analýze. Bezpečnostní rozhodnutí by měla vycházet ze zjištění bezpečnostní analýzy a z informací o důkladnosti a spolehlivosti této analýzy a z předpokladů v ní uvedených. Proces rozhodování by proto měl být založen na souboru argumentů a důkazů, jež mají prokázat, že v případě zařízení nebo činnosti, jež souvisí s nakládáním s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem, bylo dosaženo požadovaného standardu bezpečnosti. Pokud jde konkrétně o úložiště, dokumentace by měla napomoci pochopení těch hledisek, která mají vliv na bezpečnost systému úložiště, včetně přírodních (geologických) a inženýrských bariér, a na očekávaný rozvoj systému úložiště.
- (35) Povinnost provést a uplatňovat ustanovení této směrnice, pokud jde o vyhořelé palivo, by pro členský stát, který nemá žádné vyhořelé palivo, v nejbližší době je mít nebude, ani neprovádí nebo neplánuje činnosti související s vyhořelým palivem, byla nepřiměřená a zbytečná. Proto by tyto členské státy, dokud nepřijmou rozhodnutí o zahájení jakékoliv činnosti související s jaderným palivem, měly být osvobozeny od povinnosti provést a uplatňovat ustanovení této směrnice týkající se vyhořelého paliva.
- (36) Smlouva mezi vládou Republiky Slovinsko a vládou Chorvatské republiky upravující status a další právní vztahy, pokud jde o investování do jaderné elektrárny Krško, její využívání a vyřazování z provozu, upravuje společné vlastnictví jaderné elektrárny. Uvedená smlouva stanoví společnou odpovědnost za nakládání s radioaktivním odpadem a vyhořelým palivem a za jejich ukládání. Je proto třeba stanovit výjimky z určitých ustanovení této směrnice, aby se nebránilo plnému provádění uvedené dvoustranné smlouvy.
- (37) Tato směrnice sice uznává, že radiologická a neradiologická rizika spojená s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem by měla být zohledněna ve vnitrostátních rámcích, nezahrnuje však neradiologická rizika, která spadají do působnosti Smlouvy o fungování Evropské unie.
- (38) Zachování a další rozvíjení odborné způsobilosti a dovedností v oblasti nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem by jakožto nezbytný prvek zajištění vysoké úrovně bezpečnosti mělo být založeno na získávání poznatků prostřednictvím operačních zkušeností.
- (39) Vědecký výzkum a technologický rozvoj podpořené technickou spoluprací mezi zúčastněnými stranami může

umožnit zlepšení při bezpečném nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem a může také přispět ke snížení rizika radiotoxicity vysoce radioaktivního odpadu.

- (40) Vzájemná hodnocení by mohla sloužit jako vynikající prostředek pro budování důvěry při nakládání s radioaktivním odpadem a vyhořelým palivem v Evropské unii s cílem rozvíjet a vyměňovat si zkušenosti a zajistit vysoké standardy bezpečnosti,

PŘIJALA TUTO SMĚRNICI:

## KAPITOLA 1

### OBLAST PŮSOBNOSTI, DEFINICE A OBECNÉ ZÁSADY

#### Článek 1

##### Předmět

1. Tato směrnice stanoví rámec Společenství pro zajištění odpovědného a bezpečného nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem s cílem zabránit nepřiměřenému zatížení budoucích generací.
2. Zajišťuje, aby členské státy přijaly vhodná vnitrostátní opatření pro zajištění vysoké úrovně bezpečnosti při nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem za účelem ochrany pracovníků a obyvatelstva před nebezpečím vyplývajícím z ionizujícího záření.
3. Zajišťuje nezbytnou informovanost a účast veřejnosti ve vztahu k nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem a současně řádně zohledňuje otázky bezpečnosti a chráněných obchodních informací.
4. Aniž je dotčena směrnice Rady 96/29/Euratom, doplňuje tato směrnice základní standardy, na něž odkazuje článek 30 Smlouvy o Euratomu s ohledem na bezpečnost vyhořelého paliva a radioaktivních odpadů.

#### Článek 2

##### Oblast působnosti

1. Tato směrnice se vztahuje na všechny fáze:
  - a) nakládání s vyhořelým palivem, pokud toto vyhořelé palivo pochází z civilních činností;
  - b) nakládání s radioaktivním odpadem od jeho vzniku po uložení, pokud tento radioaktivní odpad pochází z civilních činností.
2. Tato směrnice se nevztahuje na:
  - a) odpad z těžebního průmyslu, který může být radioaktivní a který spadá do oblasti působnosti směrnice 2006/21/ES;
  - b) povolené uvolňování materiálů do životního prostředí.

3. Ustanovení čl. 4 odst. 4 se nevztahuje na:
- navrácení nepoužívaných uzavřených zdrojů dodavateli nebo výrobci;
  - převahu vyhořelého paliva z výzkumných reaktorů do země, která paliva pro výzkumné reaktory dodává nebo vyrábí, a to s ohledem na platné mezinárodní dohody;
  - odpad a vyhořelé palivo z jaderné elektrárny Krško, jedná-li se o přepravu mezi Slovinskem a Chorvatskem.

4. Touto směrnici není dotčeno právo členského státu nebo podniku v tomto členském státě vrátit radioaktivní odpad po zpracování do země jeho původu, pokud:

- má být radioaktivní odpad přepraven do tohoto členského státu nebo podniku za účelem zpracování, nebo
- má být do tohoto členského státu nebo podniku přepraven jiný materiál za účelem získání radioaktivního odpadu.

Touto směrnici není dotčeno právo členského státu nebo podniku v tomto členském státě, do kterého má být za účelem úpravy nebo přepracování přepraveno vyhořelé palivo, vrátit radioaktivní odpad získaný při úpravě nebo přepracování nebo dohodnutou náhradu do země původu.

### Článek 3

#### Definice

Pro účely této směrnice se rozumí:

- „uzavřením“ dokončení všech činností určitou dobu po umístění vyhořelého paliva nebo radioaktivního odpadu do úložiště, včetně závěrečných technických úprav nebo jiných prací nutných k uvedení zařízení do stavu, který bude dlouhodobě bezpečný;
- „příslušným dozorným orgánem“ orgán nebo soustava orgánů, které byly v rámci členského státu určeny pro oblast dozoru nad bezpečností při nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem, jak je uvedeno v článku 6;
- „uložením“ umístění vyhořelého paliva nebo radioaktivního odpadu v zařízení bez úmyslu je znovu vyzvednout;
- „úložištěm“ všechna zařízení, jejichž primárním účelem je uložení radioaktivního odpadu;
- „povolením“ právní akt vydaný na základě pravomoci členského státu s cílem povolit činnosti související s nakládáním s vyhořelým palivem nebo radioaktivním odpadem nebo svěřit odpovědnost za umístění, projekt, výstavbu, uvedení do provozu, provoz, vyřazení z provozu nebo uzavření zařízení pro nakládání s vyhořelým palivem nebo zařízení pro nakládání s radioaktivním odpadem;

- „držitelem povolení“ právnická nebo fyzická osoba, která nese celkovou odpovědnost za činnosti nebo zařízení související s nakládáním s vyhořelým palivem nebo radioaktivním odpadem uvedené v povolení;
- „radioaktivním odpadem“ radioaktivní materiál v plynném, kapalném nebo pevném skupenství, jehož další využití členský stát nebo právnická nebo fyzická osoba, jejíž rozhodnutí členský stát schválil, nepředpokládá ani nezvažuje a který jako radioaktivní odpad podléhá doзору příslušného dozorného orgánu v souladu s právním a regulačním rámcem členského státu;
- „nakládáním s radioaktivním odpadem“ všechny činnosti, které souvisí se shromažďováním, tříděním, zpracováním, úpravou, skladováním a ukládáním radioaktivních odpadů, s výjimkou přepravy mimo areál zařízení, ve kterém jsou tyto činnosti prováděny;
- „zařízením pro nakládání s radioaktivním odpadem“ všechna zařízení, jejichž primárním účelem je nakládání s radioaktivním odpadem;
- „přepracováním“ proces nebo činnost prováděné s cílem získat z vyhořelého paliva štěpný nebo množivý materiál pro další použití;
- „vyhořelým palivem“ jaderné palivo, které je vyzářené a bylo trvale vyjmuto z jádra reaktoru; vyhořelé palivo může být buď považováno za využitelný zdroj, který lze přepracovat, nebo je určeno k uložení, pokud je považováno za radioaktivní odpad;
- „nakládáním s vyhořelým palivem“ všechny činnosti, které souvisí se shromažďováním, skladováním, přepracováním nebo uložením vyhořelého paliva, s výjimkou přepravy mimo areál zařízení, ve kterém jsou tyto činnosti prováděny;
- „zařízením pro nakládání s vyhořelým palivem“ všechna zařízení, jejichž primárním účelem je nakládání s vyhořelým palivem;
- „skladováním“ přechovávání vyhořelého paliva nebo radioaktivního odpadu v zařízení s úmyslem je znovu vyzvednout.

### Článek 4

#### Obecné zásady

- Členské státy stanoví a udržují vnitrostátní politiky pro nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem. Aniž je dotčen čl. 2 odst. 3, má každý členský stát konečnou odpovědnost za nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem, jež v tomto státě vznikly.

2. Pokud jsou radioaktivní odpad nebo vyhořelé palivo zasílány do členského státu nebo třetí země ke zpracování nebo přepracování, má konečnou odpovědnost za bezpečné a zodpovědné uložení těchto materiálů, včetně veškerého odpadu vzniklého jako vedlejší produkt, i nadále ten členský stát nebo třetí země, z nichž byl radioaktivní odpad odeslán.

3. Vnitrostátní politiky jsou založeny na všech těchto zásadách:

- a) vznik radioaktivního odpadu je omezen na nejnižší možnou úroveň, a to ve smyslu jak aktivity, tak i objemu, pomocí vhodných konstrukčních opatření a postupů při provozu zařízení a jeho vyřazování z provozu, včetně recyklace a opětovného použití materiálů;
- b) je zohledněna vzájemná provázanost všech kroků během vzniku vyhořelého paliva a radioaktivního odpadu a nakládání s nimi;
- c) s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem se nakládá bezpečným způsobem, a to i v dlouhodobém měřítku za pomoci prvků pasivní bezpečnosti;
- d) opatření jsou prováděna za použití odstupňovaného přístupu;
- e) náklady spojené s nakládáním s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem nesou ti, kteří tyto materiály vytvořili;
- f) ve všech fázích nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem se použije proces rozhodování založený na důkazech a dokumentaci.

4. Radioaktivní odpad se uloží v tom členském státě, v němž vznikl, pokud v době jeho přepravy nevstoupí v platnost dohoda zohledňující kritéria stanovená Komisí v souladu s čl. 16 odst. 2 směrnice 2006/117/Euratom a uzavřená mezi dotčeným členským státem a jiným členským státem nebo třetí zemí za účelem využívání úložiště v jedné z těchto zemí.

Před uskutečněním přepravy do třetí země informuje vyvážející členský stát Komisi o obsahu takové dohody a přijme přiměřená opatření, aby zajistil, že:

- a) země určení uzavřela dohodu se Společenstvím týkající se nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem nebo je jednou ze stran Společné úmluvy o bezpečnosti při nakládání s vyhořelým palivem a o bezpečnosti při nakládání s radioaktivním odpadem (dále jen „společná úmluva“);
- b) země určení má programy pro nakládání s radioaktivním odpadem a jeho ukládání, jejichž cíle představují vysokou úroveň bezpečnosti a jsou rovnocenné cílům této směrnice; a
- c) úložiště v zemi určení je schváleným zařízením pro přepravovaný radioaktivní odpad, je v provozu již před

uskutečněním přepravy a je řízeno v souladu s požadavky stanovenými programem této země určením pro nakládání s radioaktivním odpadem a jeho ukládání.

## KAPITOLA 2

### POVINNOSTI

#### Článek 5

#### Vnitrostátní rámec

1. Členské státy stanoví a udržují vnitrostátní legislativní, regulační a organizační rámec (dále jen „vnitrostátní rámec“) pro nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem, který vymezuje odpovědnost a zajišťuje koordinaci mezi příslušnými orgány. Vnitrostátní rámec stanoví všechny tyto prvky:

- a) vnitrostátní program provádění politiky pro nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem;
- b) vnitrostátní ujednání ohledně bezpečnosti při nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem. Stanovení způsobu přijímání těchto opatření a nástrojů pro jejich uplatňování spadá do pravomoci členských států;
- c) systém udělování povolení pro činnosti související s nakládáním s vyhořelým palivem nebo radioaktivním odpadem, pro příslušná zařízení nebo pro tyto činnosti i zařízení, včetně zákazu provádění těchto činností nebo provozu zařízení pro nakládání s vyhořelým palivem nebo radioaktivním odpadem bez povolení nebo zákazu provádění činnosti i provozu zařízení, který případně stanoví podmínky pro další řízení dané činnosti, daného zařízení nebo činnosti i zařízení;
- d) systém odpovídajících kontrol, systém řízení, dozorové kontroly, dokumentaci a podávání zpráv v souvislosti s činnostmi nebo zařízeními pro nakládání s radioaktivním odpadem a vyhořelým palivem nebo v souvislosti s těmito činnostmi a zařízeními, a to včetně vhodných opatření pro dobu po uzavření úložiště;
- e) donucovací opatření, včetně pozastavení činnosti a pozastavení, skončení platnosti nebo zrušení povolení spolu s případnými požadavky na alternativní řešení vedoucí ke zvýšení bezpečnosti;
- f) přidělení povinností orgánům zapojeným do jednotlivých fází nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem. Vnitrostátní rámec by měl zejména udělit primární odpovědnost za vyhořelé palivo a radioaktivní odpad těm, kteří toto palivo nebo odpad vytvořili, nebo, ve zvláštních případech, držitelé povolení, kterému byla tato odpovědnost svěřena příslušnými orgány;
- g) vnitrostátní požadavky na informovanost a účast veřejnosti;
- h) režim nebo režimy financování pro nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem v souladu s článkem 9.

2. Členské státy zajistí, aby byl vnitrostátní rámec případně zdokonalován, a to při zohlednění provozních zkušeností, poznatků získaných během procesu rozhodování uvedeného v čl. 4 odst. 3 písm. f) a vývoje příslušných technologií a výzkumu.

#### Článek 6

##### Příslušný dozorný orgán

1. Každý členský stát zřídí příslušný dozorný orgán v oblasti bezpečnosti při nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem a zajistí jeho činnost.

2. Členské státy zajistí, aby byl příslušný dozorný orgán funkčně oddělen od jiných subjektů nebo organizací činných v oblasti podpory či využívání jaderné energie nebo radioaktivních materiálů, včetně výroby elektrické energie a využívání radioizotopů, nebo v oblasti nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem s cílem zajistit, aby byl ve své dozorné funkci z hlediska nepřípustného vlivu skutečně nezávislý.

3. Členské státy zajistí, aby byly příslušnému dozornému orgánu svěřeny pravomoci a přiděleny lidské a finanční zdroje nezbytné k plnění jeho povinností v souvislosti s vnitrostátním rámcem podle čl. 5 odst. 1 písm. b), c), d) a e).

#### Článek 7

##### Držitelé povolení

1. Členské státy zajistí, aby prvotní odpovědnost za bezpečnost zařízení pro nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem nebo za bezpečnost souvisejících činností měl držitel povolení. Tato odpovědnost není převoditelná.

2. Členské státy zajistí, aby zavedený vnitrostátní rámec od držitelů povolení vyžadoval, aby pod regulační kontrolou příslušného regulačního orgánu pravidelně posuzovali, ověřovali a v přiměřeně dosažitelné míře průběžně zlepšovali bezpečnost jejich zařízení pro nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem nebo příslušných činností systematickým a ověřitelným způsobem. Tohoto cíle bude dosaženo prostřednictvím vhodné bezpečnostní analýzy a dalších argumentů a důkazů.

3. V rámci udělování povolení pro zařízení nebo činnost se prokazování bezpečnosti vztahuje na přípravu a provádění této činnosti a na vývoj, provoz a vyřazení tohoto zařízení z provozu nebo na uzavření úložiště, jakož i na období po uzavření úložiště. Rozsah prokazování bezpečnosti je úměrný složitosti operace a závažnosti nebezpečí, které radioaktivní odpad a vyhořelé palivo, jakož i zařízení nebo činnost představuje. Proces udělování povolení přispěje k bezpečnosti zařízení nebo činnosti za běžných provozních podmínek, při předpokládaných provozních událostech a projektových nehodách. Poskytne požadovanou jistotu ohledně bezpečnosti zařízení nebo činnosti. Jsou zavedena opatření pro předcházení haváriím a zmírňování jejich následků, včetně ověření fyzických bariér

a administrativních ochranných postupů ze strany držitele oprávnění, které by musely selhat, aby pracovníci a obyvatelstvo byli významně ohroženi ionizujícím zářením. Tímto přístupem dojde k určení a omezení nejistot.

4. Členské státy zajistí, aby vnitrostátní rámec od držitelů povolení vyžadoval zavedení a provádění integrovaných systémů řízení, včetně zabezpečení jakosti, ve kterých je patřičně upřednostněn celý proces nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem a které jsou pravidelně ověřovány příslušným dozorným orgánem.

5. Členské státy zajistí, aby vnitrostátní rámec od držitelů povolení vyžadoval, aby pro splnění svých povinností souvisejících s bezpečností při nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem stanovených v odstavcích 1 až 4 zajistili a udržovali odpovídající finanční a lidské zdroje.

#### Článek 8

##### Odborná způsobilost a dovednosti

Členské státy zajistí, aby vnitrostátní rámec vyžadoval od všech stran ujednání týkající se vzdělávání a odborné přípravy jejich zaměstnanců, jakož i činností v oblasti výzkumu a vývoje, které vyhovují potřebám vnitrostátního programu pro nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem, za účelem získávání, zachovávání a dalšího rozvoje nezbytné odborné způsobilosti a dovedností.

#### Článek 9

##### Finanční zdroje

Členské státy zajistí, aby vnitrostátní rámec vyžadoval dostupnost přiměřených finančních zdrojů, budou-li potřeba pro provádění vnitrostátních programů uvedených v článku 11, zejména pro nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem, a to při řádném zohlednění odpovědnosti těch, kteří vyhořelé palivo a radioaktivní odpad vytvořili.

#### Článek 10

##### Transparentnost

1. Členské státy zajistí, aby nezbytné informace týkající se nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem byly dostupné pracovníkům a široké veřejnosti. V rámci této povinnosti musí být zajištěno, aby příslušný dozorný orgán informoval veřejnost v oblasti své působnosti. Informace se veřejnosti zpřístupní v souladu s vnitrostátními právními předpisy a mezinárodními závazky a za podmínky, že to neohrozí jiné zájmy, například bezpečnostní, které byly uznány v rámci vnitrostátních právních předpisů nebo mezinárodních závazků.

2. Členské státy zajistí, aby veřejnost měla v souladu s vnitrostátními právními předpisy a mezinárodními závazky potřebnou příležitost účinně se účastnit procesu rozhodování týkajícího se nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem.

### Článek 11

#### Vnitrostátní programy

1. Každý členský stát zajistí provádění svého vnitrostátního programu pro nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem (dále jen „vnitrostátní program“), který se vztahuje na všechny druhy vyhořelého paliva a radioaktivního odpadu spadající do jeho pravomoci a na všechny fáze nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem od jejich vzniku po uložení.

2. Každý členský stát pravidelně přezkoumává a aktualizuje svůj vnitrostátní program, přičemž náležitě zohledňuje vědeckotechnický pokrok a doporučení, získané zkušenosti a osvědčené postupy vyplývající ze vzájemných hodnocení.

### Článek 12

#### Obsah vnitrostátních programů

1. Vnitrostátní programy stanoví způsob, jakým členské státy hodlají za účelem splnění cílů této směrnice provádět vnitrostátní politiky podle článku 4 pro odpovědné a bezpečné nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem, a zahrnují všechny tyto prvky:

- a) celkové cíle vnitrostátní politiky členských států, pokud jde o nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem;
- b) významné mezníky a jasné časové harmonogramy pro dosažení těchto mezníků vzhledem k všeobecným cílům vnitrostátních programů;
- c) inventář veškerého vyhořelého paliva a radioaktivního odpadu a odhad budoucích množství, včetně odpadu vzniklého při vyřazování zařízení z provozu, který jasně uvádí umístění a množství radioaktivního odpadu a vyhořelého paliva v souladu s odpovídající klasifikací radioaktivního odpadu;
- d) koncepce nebo plány a technická řešení pro nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem od jejich vzniku po uložení;
- e) koncepce nebo plány pro fázi životnosti úložiště po jeho uzavření, včetně doby, po kterou budou zachovány odpovídající kontroly, a způsobů dlouhodobého uchování znalostí o úložišti;
- f) činnosti výzkumu, vývoje a prokazování, které jsou nutné k provádění řešení pro nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem;

g) povinnost v souvislosti s prováděním vnitrostátního programu a klíčové ukazatele výkonnosti pro sledování pokroku při provádění;

h) posouzení nákladů na vnitrostátní program a podklady a hypotézy pro toto posouzení, které musí obsahovat i časový profil;

i) platný režim či režimy financování;

j) politiku či proces transparentnosti podle článku 10;

k) případnou dohodu či dohody uzavřené s některým členským státem nebo třetí zemí ohledně nakládání s vyhořelým palivem nebo radioaktivním odpadem, včetně využívání úložišť.

2. Vnitrostátní program a vnitrostátní politika mohou být obsaženy v jediném dokumentu nebo v souboru dokumentů.

### Článek 13

#### Oznámení

1. Členské státy oznamují Komisi své vnitrostátní programy a jejich následné významné změny.

2. Komise může do šesti měsíců po oznámení požádat o vyjasnění nebo vyjádřit svůj názor na to, zda je obsah vnitrostátních programů v souladu s článkem 12.

3. Do šesti měsíců od obdržení reakce Komise poskytnou členské státy požadované vysvětlení nebo Komisi informují o jakékoli revizi vnitrostátního programu.

4. Při rozhodování o poskytnutí finanční nebo technické pomoci Společenství pro zařízení nebo činnosti související s nakládáním s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem zohlední Komise vysvětlení poskytnutá členskými státy a pokrok při provádění jejich vnitrostátních programů.

### Článek 14

#### Podávání zpráv

1. Poprvé do 23. srpna 2015 a poté každé tři roky předkládají členské státy Komisi zprávu o provádění této směrnice, přičemž využívají přezkum a podávání zpráv podle společné úmluvy.

2. Komise na základě zpráv členských států předloží Evropskému parlamentu a Radě:

a) zprávu o pokroku v provádění této směrnice a

b) inventář radioaktivního odpadu a vyhořelého paliva, které se nachází na území Společenství, a výhled do budoucna.



3. Členské státy pravidelně, a to alespoň jednou za deset let, zajistí provedení vlastního posouzení vnitrostátního rámce, příslušného dozorného orgánu, vnitrostátního programu a jeho provádění a vyzvou k provedení mezinárodního vzájemného hodnocení vnitrostátního rámce, příslušného dozorného orgánu nebo vnitrostátního programu s cílem zajistit, aby při nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem byly zajištěny vysoké standardy bezpečnosti. Výsledky všech vzájemných hodnocení se oznámí Komisi a ostatním členským státům a mohou být zveřejněny, pokud to není v rozporu s bezpečností a chráněnými obchodními informacemi.

### KAPITOLA 3

## ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

### Článek 15

#### Provedení

1. Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí do 23. srpna 2015. Neprodleně o nich uvedomí Komisi.

Tyto předpisy přijaté členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

2. Povinnost provést ustanovení této směrnice týkající se vyhořelého paliva se nevztahuje na Dánsko, Estonsko, Irsko, Lotyšsko, Lucembursko, Kypr a Maltu, pokud se nerozhodnou vyvíjet činnost související s jaderným palivem.

3. Členské státy sdělí Komisi znění hlavních ustanovení vnitrostátních právních předpisů, které přijmou v oblasti působnosti této směrnice, a veškeré jejich následné změny.

4. Členské státy oznámí Komisi poprvé obsah svého vnitrostátního programu zahrnujícího všechny body uvedené v článku 12 co nejdříve, nejpozději však do 23. srpna 2015.

### Článek 16

#### Vstup v platnost

Tato směrnice vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

### Článek 17

#### Určení

Tato směrnice je určena členskými státy.

V Bruselu dne 19. července 2011.

Za Radu  
předseda  
M. SAWICKI